Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 22. — ŠTEV. 22. | NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 27, 1933. — PETEK, 27. JANUARJA 1933 | VOLUME XLI. — LETNIK XLI.

NEZADOVOLJSTVO MED FARMERJI IN MAJNERJI

CHRISTIAN COUNTY VELEPOROTA JE OBTOŽILA NAD DVAJSET PREMOGARJEV UMORA

Strahovlada v premogovnem okraju Illinoisa. — Progressive Miners Union namerava proglasiti splošno stavko. — Dražbe zadolženih farm se niso obnesle. — Za konje so ponujali deset centov in pet centov za plug. — Po dražbi so vrnili kupci farmerjem vso lastnino.

GILLESPIE, Ill., 25. januarja. — V Christian okraju je pravcata strahovlada. Progressive Miners Union se že več tednov bori proti krčenju plač, proti milici, brutalnim pomožnim šerifom in rovskim stražnikom ter tudi proti United Mine Workers, kojih voditelji soglašajo s premogovnimi baroni. Kaker znano, se je voditelj United Mine Workers, Lewis, zadovoljil z velikim skrčenjem plač za člane svoje unije.

Veleporota je obtožila umora nad dvajset premogarjev, ker sta bila tekom napada pomožnih šerifov na stavkujoče majnerje usmrčena neki moški in neka ženska.

Progressive Miners Union je sporočil governerju Hornerju, da bo proglasila splošen štrajk, če ne bodo zaščitene pravice premogarjev v Christian okraju.

WASHINGTON, D. C., 26. januarja. — John P. Frey, tajnik kovinarske unije American Federation of Labor, pravi, da bi delodajalci prav radi uvedli trideseturni delovni tednik, toda bankirji jim tega pod nobenim pogojem ne dopuste.

Za vzgled je navedel newyorško Chase narodno banko, ki je nekega delodajalca, kateri dolguje precejšnjo vsoto denarja, prisilila, da je zmanjšal število svojih delavcev, ostalim pa skrčil plače.

— Bankirji, ki kontrolirajo kredite, — je vzkliknil Frey, — onemogočajo delodajalcem ustvariti boljše razmere.

Senator Norris, ki je predsedoval zaslišanju za uvedbo trideseturnega tednika, je povabil Freya, naj pride jutri pred odbor in naj imenuje imena bankirjev, ki "hočejo zadušiti industrijo ter ustvariti suženjstvu podobne razmere".

Od Idaho pa do Ohio so se včeraj završili dogodki, ki jasno dokazujejo, da postajajo farmerji bolj in bolj nemirni in nezadovoljni s položajem.

V Wood County, Ohio, bi imela biti prodana na dražbi farma Wallace Krampa zaradi morgiča v znesku $800.

Na dražbo je prišlo skoro tisoč farmerjev. Za konje so ponujali po deset centov, za gospodarsko orodje po pet centov.

Ko je hotel zastopnik finančne družbe, John Crom, naviti cene, so ga farmerji odpeljali. Dražba je prinesla vsega skupaj štirinajst dolarjev, nakar so rekli farmerji Krampu, da lahko obdrži svoje stvari.

V Nampa, Idaho se je zbralo več sto farmerjev, in njih voditelj W. A. Frost je izjavil glede vprašanja hipotek, s katerim naj bi se bavila zakonodaja: — Dajte mi revolver in štiri može, ki mi bodo brezgojno sledili, in prepričali se boste, da bomo od zakonodaje izsilili vse, kar hočemo.

Govorniki so na zborovanju odločno poudarjali, da farmerji niso prežeti s komunističnimi idejami ter da so zvesti Amerikanci.

— Svoj cilj hočejo doseči mirnim potom — toda če ne bo drugače, se bodo poslužili direktne akcije.

Governer države South Dakota, Tom Berry, je pozval vse one, katerim so farmerji dolžni, naj ne vprizarjajo prisilnih dražb.

V Wisconsinu je bil aretiran Carl Oman, češ, da ščuval farmerje k uporu. Nekemu farmerju je bilo prodanih na dražbi dvanajst krav in stroj za surovo maslo. Izkupiček je znašal $1.35.

V Des Moines, Iowa, so izjavili voditelji Farmers Holiday Association, da bodo podpirali vse organizirane napore v okrajih ali v državi, kojih svrha je, preprečiti prisilne dražbe.

Pet milijard za pomoč nezaposlenim

KOMUNISTIČNE DEMONSTRACIJE V DRAŽDANIH

V Draždanih je bilo ubitih devet komunistov.— Ranjenih je bilo enajst. Policija je streljala na množico v dvorani.

Draždane, Nemčija, 26. jan. — Ko je policija streljala na razburjeno množico 800 komunistov, je bilo ubitih devet komunistov, enajst pa ranjenih. Komunisti so se zbrali v veliki dvorani in ko prišla policija, so pričeli na policiste metati kozarce in stekleniee ter nad njimi vihteti s stoli.

To prelivanje krvi je bilo največje izza julija lansko leto v Altoni, v predmestju Hamburga, kjer je bilo v pouličnih bojih ubitih 17 oseb.

Saški komunistični poslanci zatrjujejo, da je bilo vseh devet komunistov ustreljenih v hrbet. — Zbornici so stavili zahtevo, da se to streljanje uradno preišče in da so odstavljeni policisti, ki so krivi teh umorov. Komunisti trdijo, da je policija zaprla zborovalno dvorano, ko je izdala ukaz, da mora biti dvorana izpraznjena.

Policija zatrjuje, da se je v dvorani zbralo okoli 800 komunistov, katere je bivši poročnik Friedrich pozival k nasilju, vsled česar je policija zahtevala, da se zborovanje prekine.

Med zborovalci je nastal velik hrušč. Ko je policija skušala izprazniti dvorano, so zborovalci metali na policiste vsake predmete, ki so jih dobili v roke. Pričel se je splošni pretep, v katerem je bila policija v manjšini.

Policisti so bili ranjeni in iz glave in rok jim je tekla kri, vsled česar so se morali poslužiti orožja. Pričeli so streljati naravnost v množico.

Policija trdi, da so komunisti pričeli prvi streljati, kar pa komunisti zanikajo.

V dvorano je bilo poslanih več policistov, toda komunisti so v tem času že pobegnili.

Na povelje policije, da komunisti odidejo z galerije, so pričeli komunisti metati na policijo vsakovrstne predmete, ki so jim bili pri rokah. Med tem pa so komunisti v parterju navalili na policiste.

Isti večer je bilo v mestu še več drugih komunističnih zborovanj, toda ni bilo nikakih nemirov.

KRALJ ALEKSANDER SE JE VRNIL

Bukarešta, Romunska, 26. jan. Po nekaj dnevih obiska pri kraljn Karolu v palači v Sinaji se je kralj Aleksander vrnil s kraljico Marijo v Beograd.

Ta obisk je imel namen pokazati svetu in posebno Italiji, da vlada prijateljstvo med Jugoslavijo in Romunsko.

ŠPANSKA ARMADA JE PREUREJENA

Azana je napravil mnogo izpremememb. —Vpokojil je 14,000 častnikov. — Španski častniki so prodajali municijo sovražniku.

Madrid, Španska, 26. januarja. Zemljiška reforma je bil velik uspeh, ravno tako ločitev cerkve od države, toda največje delo je Don Manuel Azana, španski vojni minister izvršil s tem, da je reorganiziral špansko vojsko. Njegovi največji nasprotniki odobrujejo njegovo politiko glede vojske.

Španska vojska je bil od začetka sedanjega stoletja dvoje: šala in nevarnost. Šala zaradi tega, ker ni nikdar ničesar dosegla in ker je imela preveč častnikov, kajti za vsake štiri vojake je bil en častnik in ob času, ko je prišel Azana do vlade, je bilo okoli 300 generalov in v armadi sološna korupcija.

Znano je, da so v marokanski vojni španski častniki svojim sovražnikom, Morom, prodajali orožje in streljivo, medtem ko je španski armadi vsega primanjkovalo. Poveljnik španske armade v Anual, general Sylvestre, je bil, ko so Marokanci pod poveljstvom Abdel Krima pobili 10,000 španskih vojakov, v Andalucia v areni, kjer se je vršila bikoborba.

Vojska je bila nevarnost, ker je bila država sama za sebe in je vrgla ministrstvo, kadar se ji ji je zdelo primerno. Zahtevala je za sebe skoro polovico državnih izdatkov in je popolnoma odpravila normalno vlado dežele.

Za to stanje vojaških razmer v Španiji so v mnogem oziru odgovorne Združene države. Amerika je bila zmagovalka v ameriško-španski vojni ter je s tem končala špansko kolonijalno državo. Do tega časa je imela španska vojska priložnost pokazati svojo zmožnost po kolonijah. Toda po letu 1898 je bila vojaška oblast omejena samo še na Špansko in Maroko, in pri tem ni imela skoro nikakega dela. Armada je postala poseben razred sama za sebe z mnogimi predpravicami.

Od tega stanja je bil sami še en korak, da poseže v politično življenje Španske. Nastalo je več častniških društev, ki so imela namen obdržati moč častnikov.

Prišel je general Primo de Rivera in postavil diktaturo. Kralj je v diktaturo privolil, da bi s tem pokril ponesrečeno vojno v Maroko. Po porazu v Maroko se je general Sylvestre ustrelil.

Vojni minister Azana je odstavil 14,000 častnikov, in odpravil naslov vrhovnega poveljnika armade, kateri naslov je obdržal za sebe, dasi je civilist.

Po vseh vojašnicah je ustanovil knjižnice in odredil posebna izobraževalna predavanja za vojake.

BIVŠI KAJZER JE V SKRBEH ZA NEMČIJO

Skrb za domovino mu izpodkopuje zdravje. — Najhujše mu je, ker ne more Nemčiji pomagati.

Berlin, Nemčija, 26. januarja. Ker je bivši cesar Viljem še vedno v skrbeh za svojo domovino, mu ta skrb zelo škoduje na njegovem zdravju.

Tako zatrjuje monarhistični list "Der Aufrechte", ki pravi med drugim:

— Cesarju mnogo škoduje na njegovem zdravju bojazen za njegovo domovino. Grize mu njegovo srce.

— Razmere v njegovi revni, trpeči deželi, ki jih mora opazovati, ne da bi mogel pomagati, mu povzročajo največjo žalost.

Monarhistični mesečnik pravi, da holandska klima, katero je do sedaj Viljem še precej dobro prenesel, pričenja sedaj grabiti po svoji žrtvi.

Viljem je komaj sprejel svojega vnuka princa Friderika, četrtega sina bivšega prestolonaslednika, ko se je vrnil iz Združenih držav, ki je moral leči in se ni mogel udeležiti božičnih slovesnosti. Tudi običajno cerkveno opravilo na božični dan, katerega je vedno opravljal Viljem, je moralo biti odpovedano.

Zadnje njegovo opravilo pred boleznijo je bilo, da je proglasil kot poglavar nemške cesarske rodovine princa Friderika za polnoletnega.

Prine Friderik je bil 19. decembra star 21 let. Njegova mati princesa Cecilija in najmlajša sestra princesa Cecilija, sta ga spremila v Doorn. Pri razglašanju polnoletnosti je Friderik obljubil svojemu staremu očetu, da se bo držal postav in predpisov hiše Hohenzollernccv.

V nekaj dneh pa je Viljem že toliko okreval, da je mogel obhajati Novo leto s svojo družino.

PERZIJSKE IZKOPNINE

Chicago, Ill., 26. januarja. — O najdbi ameriške ekspedicije prihajajo naknadna poročila.

Tristo trideset let pr. K. je Aleksander Veliki v tvinjenem stanju in zapeljan vsled zapeljivosti nepoznane ženske, ukazal, da njegovi vojaki zažgejo mogočne palače v stari perzijski prestolici Persepolis.

Pod razvalinami je bila tisočletja zakopana stara civilizacija, ki v marsikaterem oziru dosega današnjo civilizacijo. Razpadlo zidovje je zakrilo tedanje umetnine in jih ohranilo do današnjega dne.

Dr. James Henry Breasted naznanja, da so bile sedaj izkopane palače, o katerih se je domnevalo, da jih je uničila hudomušnost velikega osvojitelja.

Ekspedicija je našla mnogo kipov, napisov in mnogo inžinirskih načrtov. Palače so od kraljev Darija in Kserksesa pa do Cira Veliga ter kažejo veliko bogastvo perzijske arhitekture.

S TOZADEVNIM PREDLOGOM SOGLAŠA F. D. ROOSEVELT

WASHINGTON, D. C., 26. januarja. — V kratkem bo poseben senatni odsek predložil senatu obsežen program, ki določa, naj bo izdanih v dobi dveh let pet tisoč milijonov dolarjev za podporo nezaposlenim. Pododsek, kateremu načeljuje senator Lo Follette, je danes predlogo soglasno odobril.

V splošnem se domneva, da je predloga popolnoma v soglasju z željami bodočega predsednika Franklina D. Roosevelta.

La Follette in njegov tovariš Cutting sta bila pred kratkim v Warm Springs, Ga., ter na dolgo in široko razpravljala z Rooseveltom, kako bi bilo mogoče nezaposlenim najuspešnejše pomagati.

La Follette in njegov tovariš demokrat Costigan sta že pred par tedni vložila skupno predlogo za pomoč nezaposlenim, dočim je Cutting oče predloge, ki določa petnajst milijonov dolarjev podpore za one nezaposlene, ki potujejo po deželi.

Na željo bodočega predsednika sta bili obe predlogi spojeni in predelani. Soglasno z novo predlogo naj se ustanovi posebna zvezna komisija, obstoječa iz treh članov, ki naj razdeli denar med države po številu njih prebivalstva. Člani komisije naj ne dobivajo nobene plače, vsak je pa upravičen zahtevati po petindvajset dolarjev na dan za stroške.

Predloga določa, naj se 40 odstotkov vsote takoj razdeli med države, dočim naj ostane šestdeset odstotkov v rezervi. Vsaka država mora natančno sporočiti, na kakšen način hoče skrbeti za nezaposlene.

RIMSKA MESTA NA ANGLEŠKEM

V Angliji so izkopali več mest iz časa cesarja Cezarja. — Mesta so bila zakrita nad 18 stoletij.

Colchester, Anglija, 26. jan. — Ko so arheologi s svojim glavnim stanom v Rimu natančno preiskali stare zemljevide Anglije, se je pričelo natančno izkopavanje nekaterih krajev v Angliji. Do sedaj so izkopali že več mest, ki so bila prikrita človeškim očem skoro 19 stoletij.

Ko bodo popisana vsa ta odkritja, bo tudi pojasnjena najbolj oddaljena kolonija starega rimskega cesarstva.

Najbolj zanima arheologe izkopavanje mesta Colchester, ki se v starih časih imenovalo Camulodunum, ki je bilo dolgo vrsto let večje mesto kot London in je tam vladal kralj Cunobelinus in pozneje stari kralj Cole. Med drugimi mesti, za katere se arheologi posebno zanimajo, so: Caerleon, kjer je vladal kralj Arthur; Verulamium, ki je bilo glavno mesto Anglije, predno jo je osvojil cesar Cezar leta 55 pr. K. in Chester, ki je bilo skozi štiri stoletja glavni stan rimskih legij.

Zadnja tri poletja so izkopavali in iskali palačo kralja Cymbeline, ki je vladal pred zadnjim vpadom Rimljanov v Anglijo leta 43 po K. pod vlado cesarja Klavdija. Našli so že Klavdijevo pristanišče, toda do palače kralja Cymbeline še niso prekopali, kar pa upajo, da bodo prihodnjo pomlad dosegli.

Najvažnejša najdba v Colchester pa je trdnjava, katero je sezidal cesar Claudius leta 43 po K. kjer je bila nastanjena cela rimska armada okoli 60,000 vojakov. S tega kraja je tudi Claudius s sloni in kamelami slovesno korakal v notranjost dežele in tem ustanovil prvo rimsko kolonijo v Angliji, ko je premagal Cymbelinijevega sina Caradoc.

Trdnjava je bila zgrajena na griču južno od mesta Camulodunum ter je bila 2000 čevljev dolga in 1000 čevljev široka. Trdnjava je imela svojo posadko od leta 43 do 47 po K., ko je bil Aulus Palatius governer Anglije. Trdnjava pa je bila opuščena pod njegovim naslednikom Ostorius Scapla, ki je poslal armado višje proti severu in je pustil le nekaj vojakov na mestu kot naselnike

INFLUENCA V ANGLIJI

London, Anglija, 26. januarja. Najhujša epidemija influence izza leta 1918 je zahtevala letos v Angliji 1041 življenj. Samo v prejšnjem tednu je umrlo za influenco 681 oseb.

Vsled bolezni je v veliki meri ovirana služba pri vladi, v policiji, pri telefonu, na poštnih uradih in drugod. V mnogih uradih je zbolela polovica uslužbencev. — Mnogo šol in trgovin je zaprtih.

MATI JE OŽGALA OTROKU JEZIK

27-letna Lillian Bradley v Pleasant Plains, Staten Island, je ujela svojo devetletno hčerko na laži. Kaznovala jo je s tem, da ji je s svečo opalila najprej prste, potem pa še jezik.

Za zadevo je izvedela neka dobrodelna družba, ki je javila brezsrčno mater sodišču. Zagovarjati se bo morala zaradi ogrožanja življenja svoje hčerke.

KAJ MISLI ALFONZ O AMERIKI

Genova, Italija, 26. januarja. Na predvečer pred svojim odhodom na otok Ceylon je prejšnji španski kralj Alfonz priredil banket svojim ameriškim prijateljem ki je ob tej priliki rekel, da bo vzelo še najmanj petnajst let, predno se bo Amerika rešila gangsterjev. Alfoinz pravi, da je prohibicija kriva vseh zločinov v Ameriki.

— Ako bi bil še Teddy Roosevelt živ, bi bilo vse drugače v ameriškem življenju, — je rekel Alfonz. — Bil je velik Amerikanec. Kot kralj sem ga sprejel osebno, ko je prišel v Madrid. Občudoval sem ga, ker je bil bojevnik.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President — L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za inozemstvo za celo leto	$7.00	Za inozemstvo za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50		

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—3878

PRORAČUN ZVEZNE VLADE

Prejšnji teden je poslal predsednik Hoover kongresu posebno poslanico. Kdor jo je čital ter zasleduje dogodke v narodni zakonodaji, mora priznati, da je bila poslanica povsem na mestu.

Hoover je resno opozoril kongresnike, da je treba upravne stroške znatno zmanjšati in s tem omogočiti večje dohodke.

Člani kongresa, posebno pa člani poslanske zbornice, vedo, da je treba to storiti, kajti vladni kredit je treba ohraniti ter uravnovesiti proračun za fiskalno leto ki se bo začelo letošnjega julija in bo končano meseca junija prihodnjega leta.

Za predsednikovo poslanico se je pa le malokdo zmenil, oziroma ji niso posvečali tiste važnosti kot bi jo moral posvetiti priporočilom najvišjega uradnika dežele.

Kongres ne bo vpošteval predsednikovih priporočil, to pa vsledtega ne, ker je sedanje kongresno zasedanje le nekak vmesni člen med dvema kongresoma. Za predsednika Hoovera in njegova priporočila se ne brigajo več, kajti prihodnja administracija in novi kongres ne pripadata republikanski, pač pa demokratski stranki.

Nihče ne skrbi za zmanšanje stroškov, kar je mogoče doseči edinole z odpravo raznih brezpotrebnih in napol potrebnih uradov. Taki uradi so korita, pri katerih hočejo ostati nekateri izvoljenci tudi tekom bodoče administracije.

Ko je predsednik Hoover poslal kongresu poslanico, je brez dvoma prav dobro vedel, da govori gluhim ušesom. Njegov namen je bil, dokazati narodu, kdo je pravzaprav odgovoren za usodepolno zamudo.

Pri tem pa nikakor ne gre za malenkostne vsote. Primanjkljaj bo znašal najmanj tisoč milijonov dolarjev. V svrho pokritja bo treba zmanjšati izdatke za petsto milijonov dolarjev, dohodke pa za petsto milijonov dolarjev povečati.

Hoover predlaga splošen davek na prodajo, kateremu bi bili podvrženi vsi izdelki, izvzemši živila in cenena obleka.

Tudi bodoči predsednik Roosevelt je za tak davek, ki ga smatrajo gospodarski strokovnjaki za zadnje in skrajno sredstvo, ker bi davek na prodajo nakupno moč prebivalstva še bolj zmanjšal.

Hoover ni niti z besedo omenil davka na dobro pivo, ki ga predlagajo njegovi politični nasprotniki ter bi prinesel vsako leto že vsaj toliko, kolikor se nadajo od davka na prodajo.

Tudi glede vira novih dohodkov se kaže razkol med predsednikom in kongresom.

Ako bi prodrla predloga, ki naj bi vrnila deželi dobro pivo, bi jo predsednik Hoover najbrž ne hotel podpisati. To bi storil zato, da bi ustregel suhačem, istočasno bi si pa nakopal odgovornost, da je oviral uravnovešenje proračuna.

Te nagajivosti bo konec šele meseca marca. Če z nastopom Rooseveltove administracije ne bo nič bolje, ameriški narod res ne bo vedel, kaj početi.

ČE NAMERAVATE V DOMOVINO?

Pišite nam takoj bo brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste po ceni ter udobno potovali.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
216 West 18 Street — New York, N. Y.

KRVAVI NEMIRI V ITALIJI

Trst, 9. januarja...

Vesti o "revoluciji" v vodstvu fašistične stranke se vedno bolj zgoščujejo in kljub vsemu prizadevanju oblasti, da bi stvar prikrile, prihajajo v javnost prav zanimive podrobnosti. Česar oblasti niso hotele priznati naravnost, so priznale z raznimi ukrepi, ki so bili izdani. Tako se v polni meri potrjujejo vesti o pobegu bivših vodilnih fašističnih funkcijonarjev, ki so v zadnjem času prišli v nasprotje z vodstvom fašizma in snovali upor. Iz fašistovskih krogov se zatrjuje, da sta Turati in Cristini bila v dogovoru ter da sta nameravala, opirajoč se na vedno večjo opozicijo v fašistovskih vrstah, izvesti neke vrste revolucijo, ki bi bila prisilila Mussolinija, da opusti svojo po padcu Grandnja znova uvedeno samovlado ter da se v vseh važnejših zadevah ravna po sklepih vodstva stranke in njenih organizacij. Po mnenju Turatija, ki je kot glavni tajnik stranke do dobra poznal ves položaj, je nemogoče trajno vladati od zgoraj navzdol, ker so odloki z zelene mize često v najhujšem nasprotju s stvarnim položajem in stvarnimi potrebami.

To dokazujejo pred vsem dogodki, ki so v zadnjem času po vsej Italiji na dnevnem redu. Niti bajoneti ne morejo več zadržati izbruha nezadovoljnosti, ki ja zavladala v vseh slojih. Oblasti si sicer prizadevajo, da z brutalno silo zatro že v kali vsak upor, vendar pa zavzemajo demonstracije vedno večji obseg in vedno bolj značaj odkritega upora. Tako je prišlo do krvavih spopadov med drugim tudi v pokrajini Salerno. Pomanjkanje in beda ter neznosni fašistični teror so prignali ljudstvo do obupa. V več krajih v pokrajini Salerno se je zaradi tega ljudstvo uprlo fašističnim mogoteem. Do posebno hudih izgredov je prišlo v občini Monte San Giacomo. Tam se je zbralo vse prebivalstvo iz okolice in je naposled napadlo občinski dom, pregnalo fašistične funkcijonarje in poslopje zažgalo. Demonstranti so nato v sprevodu krenili v sosednjo občino Sassano. Med tem so že bili alarmirani karabinjerji in miličniki, ki so se postavili upornikom v bran. Puntarji pa se jih niso ustrašili, marveč soi jih napadli s kamenjem in z revolverji. V spopadu je bil en karabinjer ubit, trije pa hudo ranjeni. Karabinjerji in miličniki so streljali v množico ter je bilo 13 ljudi ubitih, okrog 4 pa hudo ranjenih. Borba je trajala več ur in so se puntarji umaknili šele potem, ko so prispela z vseh strani ojačenja karabinjerjev in miličnikov.

Ko so se ljudje na ta način "pomirili", so začele oblasti poslovati zopet s polno paro. Nad 400 ljudi je bilo aretiranih in odvedenih v zapore. Zaprli so celo ženske in otroke, tako da so nekatere hiše ostale brez človeka. Povsod so se vršile hišne preiskave, pri čemer so zlasti stikali za orožjem in dokumenti, ki naj bi dokazali, da so upor izprizorili komunisti. Takih dokumentov seveda niso našli in naposled ni preostalo nič drugega, kakor da so tudi v uradnem komunikeju priznali, da gre za izbruh nezadovoljstva z fašističnim režimom. Seve da si uradni komunike prizadeva naslikati vso stvar kot nedolžen incident.

Vesti o pobegu Turatija in drugih visokih fašističnih funkcijonarjev so izzvale v fašističnih krogih ogromno razburjenje.

Rimska službena agencija "Stefani" je morala vesti o begu Turatia takoj demantirati kot docela neresnične in izmišljene. To pa so pozabili sporočiti službenemu listu fašistične milice, ki je dva dni kasneje objavil dekret, s katerim se dosedanji generalni tajnik fašistične stranke odstavi kot general fašistične milice ter se obenem degradira. Kakor se zatrjuje, je že podpisan enak odlok tudi o degradaciji generala Christinia.

Dopisi.

Trnovo pri Gorici.

Cenjeni gospod urednik! — Podpisani vam sporočam, da sem vaše cenjeno pismo sprejel z največjim veseljem.

Kakšne so današnje razmere v Ameriki, si lahko mislim. Vem, koliko ljudi je danes tam brez dela. Upanje imam, da ako se časi obrnejo na bolje, da pridem še enkrat nazaj.

Omeniti vam moram, da sem dobil od Sakser State Bank tretjo dividendo in sicer 10%. Sem hvaležen. Upam, da dobim še četrto, potem bom pa še bolj.

Banki nisem nič pisal in nič odgovoril za poslani ček. Mislim, da ni potreba, ker moj naslov je zmiraj stalen.

Tukaj mi je najbolj težko, ker nimam nobenega lista za čitati. Italijansko neznam. Vse drugo sem že uredil.

Vsem skupaj želim srečno leto 1933, vam pa veliko naročnikov in veliko uspeha. Težko mi je, ker ne morem več brati lista Glas Naroda.

Pozdrav vsem skupaj v vaši pisarni, posebno Petru Zgagi. Prosim, da mi še kdaj kaj pišete. Srčno se vam zahvalim.

F. Volk.

UMOR S SEKIRO NA ULICI.

V Varšavskem getu je te dni ob belem dnevu napadla neka ženska s sekiro trgovca Sternsafa in ga do smrti pobila na tla. Na policiji je morilka izpovedala, da je izvršila zločin iz konkurenčnih nagibov.

"MALIGIN" DELOMA POD VODO.

Prtko Helsinkov poročajo, da se je položaj ruskega ledolomilca "Maligin" v zadnjih dneh močno poslabšal. Ladja se je tako nagnila na stran, da ne morejo iz nje več črpati vode s sesalkami. Trup ledolomilca leži tako pod vodo, da je le malo nade na njegovo rešitev.

RADA BI IZVEDELA za naslov svojega moža **Jože Pugelj**. Njegov zadnji naslov je bil 3430 Arizona, Boston, (najbrže nekje v Arizoni). Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi sporoče, ali naj se pa sam oglasi svoji ženi: **Ivana Pugelj, Sajevec, štev. 20, pošta Ribnica, Slovenija, Jugoslavija.**
(2x 26&27)

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NASTOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	$ 3.35	Lir 100	$ 5.70
Din 300	$ 4.80	Lir 200	$11.20
Din 400	$ 6.40	Lir 300	$16.40
Din 500	$ 8.—	Lir 400	$21.75
Din 1000	$15.75	Lir 500	$26.75
Din 5000	$76.50	Lir 1000	$53.50

Za izplačilo večjih znesekov kot zgoraj navedeno, pošlsi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo $ 5.00 morate poslati			$ 5.70
" " $10.00	"	"	$10.90
" " $15.00	"	"	$16.90
" " $20.00	"	"	$21.60
" " $40.00	"	"	$41.10
" " $50.00	"	"	$51.30

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za prinesejte št.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
226 WEST 18th STREET — NEW YORK, N. Y.

VZGOJA MADŽARSKE MLADINE

Madžarski pisatelj Suranyi, ki uživa v madžarski književnosti dober sloves in si je s svojimi deli stekel ugodno mesto med madžarskimi kulturnimi delavci, je pred par meseci izdal življenjepis dolgoletnega ministrskega predsednika grofa Bethlena. Knjiga bi imela kot politična publikacija le lokalen pomen, da ni pisec podal v njej slike madžarskega življenja na tak način, da mora zanimati pred vsem tudi sosede Madžarske Jugoslavijo, Češkoslovaško in Romunsko. Delo je namreč polno fanatičnega sovraštva do teh treh držav, o katerih ne govori drugače nego o uzurpartorjih in razbojnikih. Po mnenju Suranija se vsako madžarsko dete rodi že v vzdihom po Klužu, Bratislavi in Subotici. Matere tolažijo vzdihajoče novorojenčke z zagotavljanjem, da bo že prišel dan, ko vstane predvojna Madžarska v vsej svoji krasoti, pa če bi moradi Madžari tisoč let vzgajati svoj naraščaj v takem duhu patriotične histerije.

Pisec nadalje pripoveduje, da je neka domoljubna družba razpisala nagradno tekmovanje za madžarske dečke o predmetu: "Kako naj se obnove meje predvojne Madžarske?" — Žirija je sprejela ogromno število odgovorov, v katerih so tekmovalci poudarjali, da se bo dala predvojna Ogrska doseči le vztrajnim kulturnim delom in z veščo diplomacijo. Le kaki štirje dečki so odgovorili, da se je treba takoj dvigniti in se s puškami, sabljami, sekirami in vilami vreči na sovražnika.

Pisatelj Suranyi je močno iznenaden zaradi take čudne duševne usmerjenosti sodobne mladeži. Pričakoval je, da bo pretežna večina dečkov govorila o sabljah in puškah, izkazalo se je pa, da je le izginjajoča manjšina za take radikalne argumente. Zato pisec ne more prikriti svojega velikega presenečenja nad dejstvom, da vsa velika propaganda sovraštva, ki se veepljuje mladini v madžarskih šolah, ne rodi zaželjenih sadov. Gospod Suranyi morda ve, da s kulturno nadmočjo Madžari nikoli ne bodo mogli zopet zagospodovati nad nemaždarskimi narodi. Z osvobojenjem so za vedno minuli časi, ko se je propadajoče madžarsko pleme poživljalo z raznarodovanjem sosednjih Slovanov. Nemcev in Romunov. Ako se bo v bodoče rodil med Slovaki pesnik, ne bo iz Petroviča postal Petőfis; ako se bo srbski deček Rodion Marković izkazal kot pisatelj ne bo več pisal madžarski; ako se bi v našem Prekmurju pojavila bistra glavica, ne bo več baron Gvula Wlassic, marveč čisto naš slovenski Vlašič in erdeljski Popoviči bodo svoje intelektualne sile posvetili svojemu narodu, ne pa madžarski megalomaniji. Nekdanja nasilna madžarizacija je ustavljena za milijone Nemadžarov in s tem je visokoletečim sanjam raznih Andrassyjev, Bethlenov in Apponyijev izpodrezan življenjski živec.

Doba kulturne premoči je minula obenem s politično nadvlado; še hujše pa je dejsvo, da občutno peša madžarski prirodni prirastek, odkar so Slovani in Romuni osvobojeni izpod nasilstva madžarskega plemstva. Treba je počakati le eno samo generacijo, da se v odcepljenih pokrajinah izgubi nekdanji madžarski vpliv in stopi v življenje pokolenje vzgojeno v narodnem duhu. Tega se Madžari boje, kajti s tem je na vse večne čase preprečeno sramotno gospostvo manjšine nad večino.

Učne knjige madžarske šolske uprave so prenatrpane z raznimi šovinističnimi gesli. Na zemljevidih so narisane Češkoslovaška, Romunija in Jugoslavija le v predvojnem obsegu, da se mora učence čuditi, da Budimpešta nima več besede na Slovaškem, v Vojvodini in v Erdelju, ko vendar kaže zemljevid vse te dežele v madžarskih barvah. Čitanka za četrti razred osnovnih šol ima sliko z madžarsko zastavo na vrhunu Karpatov, pod sliko pa je napis: "Ne pozabimo, da se razprostira Madžarska od Karpatov do Jadrana!" Posebno priljubljena pa je rečenica, ki jo zna vsako dete kakor molitev: "Okrnjena Madžarska ni država, predvojna Madžarska je raj!"

Inozemstvo o teh stvareh ne ve ničesar. Madžari skrbno prikrivajo to gonjo, njihovega jezika pa v širšem svetu ne razume živa duša, da bi lahko ugotovil vzgojo, ki naj zastrupi vso doraščajočo mladež Madžarske. Na merodajnih kongresih so madžarski zastopniki oni ki imajo vedno polna usta fraz o zatiranju njihovega življa v nasledstvenih državah in o humaniteti ter bratski miroljubnosti, ki naj vlada med narodi. Stalni zastopnik Madžarske v Ženevi grof Apponyi, avtor znanega predvojnega šolskega zakona, ki je vzel manjšinam na Ogrskem še zadnjo trohico pouka v materinskem jeziku, jadikuje dolge jeremijade o potrebi revizije in o silni nesreči, ki da je zadela Madžare s trianonskim miorm, ko jim je bilo vzeto samo ono, kar ni njihovo. Zdaj je stopil na celo zunanje politike Koloman Kania da Kanya, ki ga osobito slovanski jug pozna po njegovem strupenem delovanju v avstro-ogrskem ministrstvu zunanjih zadev. Gotovo bo novi kurz madžarske zunanje politike kmalu pokazal, kdo ga vodi pod Gömbösem, ki je ob svojem nastopu imel toliko lepih besedi o mirnem sožitju s sosednjimi državami. Nesporno se obeta evropski javnosti poostrena propaganda madžarskega revizionizma.

OGLASI NAJ SE Feliks Zavčer, ki se je nahajal leta 1929 c/o Frank Martin, R. F. D. 2, Allegany, N. Y. — Prosimo, da se javi. — **Glas Naroda, 216 W. 18. St., New York, N. Y.**
(2x 27&28)

Najbolje zoper revmatične bolečine, pravi gospa iz Buffala

"Več let me je mučil revmatizem. Potem sem izvedela za Anchor Pain-Expeller in sem ga kupila steklenico. Ko sem se prvič namazala, mi je takoj pomagalo. Porabila sem eno steklenico in zamorem opravljati delo brez pomoči. V ladjih nimam več bolečin." J. G.
Buffalo, N. Y.

PAIN-EXPELLER

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Peter Zgaga

Napoleon je rabil knjigo, ki je ležala na vrhnji polici tako, da je ni mogel doseči. Eden njegovih maršalov je videl, kako zaman iztegnejo roko, pa mu je hotel pomagati, rekoč:

— Dovolite, sire, jaz sem večji od vas . . .

— Reči hočete, da ste daljši od mene — je zagodrnjal Napoleon.

*

Čimdalje živita zakonca skupaj, tembolj enakih misli sta. Tukaj je dokaz:

Ko motovili možje v zgodnjih urah proti domu, neprestano premišljuje, kaj ji bo povedal.

In ko ga ona čaka v sami srajci v kuhinji pri mizi ter drži kak poleneček v roki, neprestano premišljuje, kaj mu bo povedala.

*

— Otožnost izvira od pomanjkanja broma v krvi — pravijo učenjaki.

—To je pomota. Otožnost izvira od pomanjkanja denarja v žepu.

*

Sedela sta v napol razsvetljeni sobi. Mlad fant in mlado dekle.

Po dolgem obotavljanju, se je sklonil k nji in jo šepetaje vprašal:

— Ali hočeš postati moja žena?

— Seveda, seveda, — je zagostolela. — Z največjim veseljem.

On je umolknil ter se globoko zamislil. Molčal je dolgo, dolgo. Skoro celo uro.

— No, — ga je dregnila slednjič — sdi ti je zmanjkalo besede? Povej vendar kaj.

On se je globoko oddahnil in odvrnil:

— Se mi zdi, da sem že prej rekel nekoliko preveč.

*

Nikoli ne storiš dobrega dela tako hitro, kakor boš pozabljen.

*

Statistiki so dognali, da je v Ameriki devet milijon družin, ki so brez kopalne banje.

Kaj če bi se oglasil gospod Volstead ter prodrl v kongresu s predlogo, naj bodo vse kopalne banje prepovedane?

Po preteku par tednov bi imela vsaka družina poleg kotla za žganje tudi banjo za kopanje.

*

Kdor ne zna odpuščati, mora živeti osamljen.

*

Ljudje češče cenijo prí besedi bolj njen zvok kot misel. Najboljše misli ne pridejo do izraza zaradi slabih besed.

*

Moda prerokuje, da bodo letošnje leto zopet korzeti moderni.

Če se tudi pod Rooseveltovo administracijo ne bo nič na bolje obrnilo, jih bo v Ameriki presneto malo, ki bi potrebovali korzete.

*

Le tedaj, ko je človek pravičen proti sebi, je lahko tudi proti drugim.

*

Ljudje, ki ne poznajo življenja tudi od črne strani, ne morejo poznati njegove najčistejše lepote.

*

Mati je očitala hčeri, da je prišla prepozno domov.

— Saj me je sosedov sin spremil prav do kuhinjskih vrat. — se je izgovarjala.

— Saj vem, da te je.

— Ali te je prebudil ropot v veži?

— Ne ropot — je odvrnila mati — pač pa tišina, ki je vladala v veži, me je prebudila.

*

— Moj mož je bil šest tednov v starem kraju — je pripovedovala mlada ženica — in v teh šestih tednih sem se naučila kuhati.

— Kaj pa je rekel, ko se je vrnil in pokusil tvojo jed?

— Nič ni rekel, ampak še istega večera je odpotoval.

*

Italija očita Jugoslaviji, da jo hoče napasti.

Isto očitajo Jugoslovani Italijanom.

Na svetu se da vse skomandirati. Tudi vojna med Italijo in Jugoslavijo bi bila mogoča.

Manjka pa dveh stvari: korajže in denarja.

Italiji manjka korajže, Jugoslaviji pa denarja.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

F. S.:

ŽENSKA DUŠA

Realistični slikar Čopič seveda ni verjel v žensko dušo. Kritikom se je posmehoval, ki so mu ob vsaki priliki očitali, da v njegovih aktih in portretih ni duše, da njegovega dela ne praveva tisti umetnostni fluid, da bi umetnine govorile neposredno in izražale svojstveno življenje. Slikar Čopič je imel kaj čudne nazore. Toda dandanes so nazori takorekoč nemoderni, kajne? — nikogar ne zanima, kakšne nazore ima kdorkoli. Vendar pa moram povedati, da je Čopič istotil žensko dušo z žensko lepoto, ki je vidna in otipljiva. Nekoč se je tudi spoprijel javno z zagrizenim kritikom ter mu zabrusil, da bi prav rad naslikal žensko dušo samo na sebi brez vseh priveskov in vseh delov telesa, če mu spoštovani kritik ve povedati, kakšna je prav za prav ta vražja duša po obliki in barvi in s kakšno umetniško maniro jo je mogoče naslikati.

Čeprav je Čopič preziral kritike in njihove nazore, vendar so vplivali nanj toliko sugestivno, da je začel proučevati ženske še bolj natančno, čeprav se mu je zdelo, da jih pozna takorekoč do pičice. Kljub temu pa njegovi akti in portreti niso bili všeč kritikom, nasprotno, kritiki so bili čedalje bolj laskavi zaradi njegovih del. Očitali so mu celo nagib k pornografiji. Čopič je pa postajal tem bolj realističen, čim bolj se je trudil proniknuti v žensko dušo. Končno je naravnost fanatično slikal same ženske v vseh pozah — debele in suhe, grde in lepe, ugledne in preproste, nesramne in nedolžne, pametne in prismuknjene, mlade in stare. Vendar ni opazil v nobeni kaj tako posebnega, kar bi se lahko imenovalo duša. Nazadnje je poskušal iz množice teh ženskih likov napraviti nekakšno sintezo. In prepričal se je, da more biti ta sinteza le slika moderne žene.

S takšno ljubeznijo do stvari in z brezprimernim fanatizmom je slikal, kot da je v posebnem transu. In glej čudo! Oči na sliki so začele živeti. S silnim zanosom je slikar vihtel čopič in kombiniral barve tako dolgo, da so postale oči povsem žive. Bleščale so se kot pri ženski, ki je prvič spoznala moškega. A slikarja je čakalo še mnogo dela. Moral je vdihniti življenje še obrazu. Moral je ponazoriti izraz napudranega ženskega lica, se pravi, da je moral pronikniti v žensko dušo skozi moko in hčila. Končno se mu je posrečilo tudi to.

Najtežje je pa bilo oživeti usta. Vdihniti dušo v ustnice, namazane z debelo plastjo rdečila. Slikar se je tako trudil pri tem vlivaniu duše v meso, da bi skoraj izdihnil svojo brezdušno dušo. In ustnice moderne žene so oživele, njena sladka usta so spregovorila; spregovorila povsem telesno, da je slikar lahko videl in slišal:

— Dobro si me zadel, toda nov klobuk mi moraš kupiti! Ta je bil že včeraj moderen.

FRANCIJA BREZ KRALJEVIH SOBAN

Kraljevske sobane, ki so služile doslej gostoljubnosti Francije, ko je sprejemala tuje kralje in kraljice, so te dni v palači na Quai d'Orsey predelali in preuredili v sprejemne salone in tajniške pisarne francoskega zunanjega predsednika Paula Boncoura, ki je dejal, da je kraljev in kraljic na svetu zdaj že tako malo, da pač ni vredno, da bi imela Francija za nje pripravljene posebne sobane.

Krasne kraljevske sobe so bile v drugem nadstropju ministrske palače na Quai d'Orsay. Soba, ki je cela desetletja služila kot spalnica kraljic, ko so prihajale v Pariz na oficijelni poset, je bila izpremenjena v kabinet ministrskega predsednika, ki je obenem zunanji minister. Soba ima okna na vrt in je zelo mirna. Poleg miru bo pa ministrski predsednik obvarovan tudi nezaželjenih posetov, kajti kraljevska spalnica ima seveda več tajnih vhodov.

ZAKLADI V RUSKI ZEMLJI

Po poročilih iz Moskve je vlada v zadnjih 15 letih potrošila za raziskovanje zemskih zakladov na svojem ozemlju 350 milijonov rubljev. Pri teh raziskovanjih je sodelovalo nič manj kot 12,000 geologov. Še l. 1913 so cenili zalogo železne rude v Rusiji na dve milijardi ton. Zdaj cenijo njene skladove vštevši rudnik v Kursku na 260 milijard ton. Rusija ima potemtakem največjo zalogo železne rude na svetu. Premog, ki so ga pred vojno cenili na 230 milijard ton, cenijo danes na 1113 milijard ton, mangana pa ima Rusija po najnovejših izsledkih 588 milijonov ton ali 65 odst. svetovne zaloge. Tudi drugih zemskih zakladov je dovolj v ruski zemlji, tako n. pr. ne manjka helija in neona, ki sta bila časih v Rusiji popolnoma neznana. Tudi zaloge zlata so petkrat večje kakor pred vojno.

FRANCIJA VRNE HINDENBURGU ZASTAVO

"Paris Midi" prinaša članek polkovnika Guillaumea, ki zahteva, naj Francija vrne Nemčiji prapor 2. bataljona III. pruskega gardnega polka. Med bitko pri St. Leonarlu blizu Reimsa je bila ta zastava 16. avgusta 1914 izgubljena. Praporščak je odpel sukno od droga, da bi ga rešil in ovil si ga je okrog prs. Mož je pa v bitki padel. Šele 20. januarja 1920 so našli njegovo truplo kmetje na polju in tako se je našla tudi zastava, ki je prišla v francoski vojaški muzej.

Ta zastava, ki v vojni ni padla sovražniku v roke, je posebnega pomena, ker je pripadala III. gardnemu polku, kateremu je poveljeval sedanji predsednik Hindenburg. Polkovnik Guillaume se zavzema v svojem članku za to, da bi Francija poklonila predsedniku Hidenburgu to zastavo. Polkovnik je govoril o tem z bivšimi francoskimi bojevniki in vsi so to misel pozdravili.

BOŽIČNO STRAŠILO V GRADU

Galerija gradov, palač in hiš, kjer straši, je dobila letos za Božič prirastek. Na gradu barona Riesdinga blizu Draždan se je zbralo za božične praznike mnogo okoliških plemičev, veleposestnikov. Prirejen je bil velik lov, ki mu je sledila običajna gostija. Več dni zapored je hodila gospoda na lov. Vsak večer set je pa za bogato obloženo mizo mastila. Nekega dne sredi gostije so pa naenkrat ugasnile žarnice in vrata v veliko jedilnico so se sama na stežaj odprla. Nekaj časa je bilo vse tiho, potem je pa vstopil nekdo težkih korakov. Prestrašeni gostje so zagledali v temi postavo v belem oblačilu. Nočni gost je zaklical z mogočnim glasom: — Pokleknite in poklonite se mi! Sem prednik gospodarja tega gradu, baron Riesding, ki je spremljal Karla Velikega na sprehodih.

Gostom je zastala sapa. Grobno tišino so pretrgali šele histerični kriki žensk. Dve sta se takoj onesvestili. Glas je bil tako mogočen in strašilo tako grozno, da je večina gostov res pokleknila. — Z bogom, — je dejala prikazen, — se še oglasim pri vas. — In že so se vrata zaprla za strahotnim nočnim gostim. Čez nekaj minut so električne žarnice zopet same od sebe zažarele. Baronovi gostje so preživeli tisto noč v nepopisnem strahu. Baron sam je z revolverjem v roki in v spremstvu slug preiskal ves grad, toda našel ni nikogar.

Naslednjega večera je že kazalo, da bo gostija minila brez presenečenja. Gostje so se že pripravljali k počitku, ko so naenkrat ugasnile po vsem gradu luči in strašilo se je zopet prikazalo. Nočna prikazen je začela loviti po hodniku mlade dame, ki so prestrašeno kričale in bežale pred njo. Najbolj je bil duh navdušen za neko mlado plemkinjo. Dotična dama je pa že omožena in v svojem možu je našla zaščitnika. Ljubosumnost je možu pomagala pregnati prikazen in končno je začel nočno prikazen napadati po vseh pravilih vojaške stroke. Udaril je prikazen po tilniku in jo zbil z nog. Čim so gostje videli, da leži duh na tleh, so planili k njemu in strgali z njega oblačilo.

Začudenje in ogorčenje je bilo upravičeno. Pred razjarjenimi gosti je klečal baronov kuhar. Z drhtečim glasom je pravil, da živi tako pusto življenje, da je slednjič skušal privoščiti si razvedrilo in biti vsaj nekaj trenutkov gospodar položaja. Pomočnika je našel v osebi komornika, ki je ugašal električno luč, kadar je bilo treba. Grajščak je oba pretepel in zapodil.

POZOR

Naša zaloga Blaznikovih Pratik je pošla. — V zalogi imamo še Slovensko-Amerikanski Koledar, ki stane samo 50 centov.

Uprava Glas Naroda

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici,

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, za to Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:
San Francisco, **Jacob Laushin**

COLORADO:
Pueblo, Peter Culig, A. Saffič
Walsenburg, **M. J. Bayuk**

INDIANA:
Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS:
Aurora, Mary Butchar
Chicago, J. Bevčič, J. Lukanich
Cicero, **J. Fabian** (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Mary Bambich, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, **Jože Zrlenc**

KANSAS:
Girard, **Agnes Močnik**
Kansas City, **Frank Žagar**

MARYLAND:
Steyer, **J. Černe** (za Penna., W. Va. in Md.)

MICHIGAN:
Detroit, **Frank Stular**

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gouže
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gonže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatich

MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, Karl Strnisha
Little Falls, **Frank Masle**

OHIO:
Barberton, Joe Hiti
Cleveland, Anton Bobek, **Chas. Karlinger**, Jacob Resnik, John Slapnik
Euclid, F. Bajt
Girad, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant
Warren, Mrs. F. Rachar

OREGON:
Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Ambridge, Frank Jakše
Bessemer, Mary Hribar
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, **J. Brezovec**
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, **Math Kamin**
Greensburg, Frank Nevak
Johnstown, John Polantz
Krayn, Ant. Tauželj
Luzerne, Frank Balloch
Manor, Fr. Demshar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Žust
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh in vso okolico, **Vincent Arh**
Pittsburgh, J. Pogačar
Presto, F. B. Demshar
Reading, J. Pezdirc
Steelton, A. Hren
Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, Joseph Tratnik in Joe Koren
Sheboygan, **Leo Majcan** (in druge naselbine)
West Allis, **Frank Skok**

WYOMING:
Rock Springs, **Louis Tauchar**
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

VAMPIRJI VELEMESTA

ROMAN

Spisal **EMILE GABORIAU**

66

Ona je pa nadaljevala kakor v omotici:

— Umreti!... po takih sladkih nadah! Ah, gospod de Champdoce, vi ste res neusmiljeni! Pripravili ste me ob srečo, potem ste mi vzeli še dekljško čast, sedanjost in bodočnost... Zdaj potrebujete še moje življenje in ubijate me... Usmilite se me, gospod vojvoda!

Norberta je obšla divja jeza na očeta. V njegovi glavi se je bil baš porodil strašen načrt. Dvignil je Diano in jo posadil v Daumanov naslanjač.

— Ne, ne zastrupiš se, je dejal hropeče, — in jaz ne odidem... Moja boš a ta strup, ki je bil namenjen tebi, bo kazen in osveta.

In ves besen je odšel.

Norbertovi koraki še niso bili utihnili na hodniku, ko je prihitel Dauman v svoj kabinet. Bil je mrtvaško bled in šklepetal je z zobmi. Pogovor med Diano in Norbertom ga je bil strašno razburil. Kmalu po Norbertovem prihodu je bil smuknil pod nekakšno pretvezo iz sobe, toda ostal je pri vratih ter nastavljal po vrsti uho in oko na luknjico v ključavnici.

Ko je pa prihitel v kabinet, je pričakoval, da najde Diano v hudem živčnem napadu, pa je ostal ves presenečen na pragu, kajti Diana je stala mirno pri oknu in zrla za odhajajočim Norbertom.

— Kakšna ženska je to, kakšna ženska! — je mrmral sam pri sebi.

— Norbert je bil baš zavil s ceste na stezo in Diana ga ni mogla več videti: obrnila se je.

Bila je bleda, toda ne preveč. Njene veke so bile rdeče in zabuhle, toda iz oči ji je odseval zmagoslaven ponos.

— Jutri, dragi moj, jutri bom vojvodinja de Champdoce.

Potem je pa mirno odšla. Dauman je omahnil po njenem odhodu v naslanjač, podprl si je glavo in začel razmišljati.

Ta hip se je morda že zgodilo Kje neki je zdaj Norbert, kaj počenja?

Norbert je pa hitel ta čas po orehovem drevoredu proti gradu. Vsa zdrava pamet in razsodnost ga je bila zapustila in vendar je mislil, da ima svojo vročo kri še v oblasti. V temi se je bil porodil trden sklep. Jasno je videl pred seboj pot vodečo k cilju.

Vsi prebivalci gradu, med njimi tudi Norbert, so pili v okolici pridelano, malo prekislo, toda zelo zdravo vino. Vojvoda sam je pa pil boljše vino iz medoških goric.

Gospodovo vino, kakor se je imenovalo na gradu, so prinašali vojvodi na mizo v veliki steklenici, ki so jo si spravljali po vsaki jedi na polico v skupni dvorani. Nihče bi si ne bil dovolil piti vino iz te steklenice.

Norbert je mislil na to steklenico, videl jo je na polici.

Na grajskem dvorišču so delali hlapci in čim so zagledali mladega gospoda, so nehali delati in se radovedno ozirali za njim. Vedeli so že vse in Norbertov povratek jih je presenetil, ker so mislili, da ga ne bo tako kmalu nazaj.

Norbert se pa ni zmenil za nje. Krenil je naravnost v skupno dvorano. Bila je prazna. Odleglo mu je. Prepričal se je, da je sam v dvorani, potem je pa hitro skočil k polici in stresel v očetovo vino tri ščipce strupenega praška.

Delal je nekam mehanično, ne da bi se prav zavedal, kaj počenja; človek bi mislil, da mu ukazuje tuja volja.

Toda prezrl ni ničesar.

Dvakrat ali trikrat je stresel steklenico, da bi se prašek prej razstopil, toda previdno, da bi se vino ne skalilo ali da bi ne dobilo pen.

Nekaj praška je obtičalo v grlu steklenice. Vzel je robec in obrisal grlo, da odstrani vse sledove svojega zločina.

V pičli minuti je bilo vse končano.

Postavil je steklenico nazaj, potem je pa sedel v kot in čakal...

Vojvoda de Champdoce je hodil ta čas ves razkačen po kostanjevem drevoredu. — Zgodilo se je morda prvič v njegovem življenju, da je ta nasilnik obžaloval svoje dejanje. Ne zaradi dejanja samega, kajti Norbert je po njegovem mnenju zaslužil, kar je dobil, temveč zaradi posledic, ki bi jih utegnila imeti njegova nagla jeza.

V takem razpoloženju ga je našla vest, da se je Norbert vrnil. Nič prijetnejšega mu niso mogli sporočiti.

Brž se je vrnil v grad. Ko je vstopil v veliko rodbinsko sobo, se Norbert niti zmenil ni, da bi ustal, kakor je zahtevalo običajno spoštovanje do očeta. To je vojvodo zelo neprijetno zadelo, pokazati pa ni hotel, da je ogorčen. Sinov obraz je bil še vedno okrvavljen in oče se je še krvi ustrašil.

— Te boli, Norbert? — ga je vprašal. — Zakaj si ne daš rano obvezati? Toda odgovora ni bilo.

— Zakaj še vedno kri na tvojem obrazu? — je nadaljeval stari. — Je to očitek? Ne bilo bi ga treba, sinko... saj bi tudi brez njega obžaloval svojo prenagljenost... svojo krutost...

Norbert je še vedno molčal, kar je šlo staremu hudo na živce.

In bolj z namenom ojunačiti se, nego pogasiti žejo je stopil stari k polici, vzel kozarec in si natočil vina.

Groza je spreletela Norberta po vsem telesu.

— No, sinko, — je nadaljeval vojvoda, — kako naj se oče opraviči pred teboj? Govori! Poštenjak vedno prizna, če kaj zagreši.

Vzel je kozarec in se pripravil piti. Norbertu je zaprlo sapo. Zdelo se mu je, da vidi pred seboj samo praznino. V glavi se mu je vrtelo, srce mu je močno utripalo, noge so se mu šibile. Ganiti se pa ni mogel.

— Težko je in boli človeka, — je nadaljeval vojvoda, — če se mora ponižati pred sinom in ... ponižati se zaman.

Zaman se je Norbert obračal od očeta... videl je vse.

Vojvoda je dvignil kozarec in si ga nastavil na usta. Ne! Tega Norbert ni mogel dovoliti!

Planil je k očetu, mu iztrgl kozarec iz rok, ga vrgel skozi okno in zaklical z groznim glasom:

— Ne pijte!

Norbertov obraz in glas sta povedala vojvodi vse. Strašna misel mu je šinila v glavo.

Zaškripal je z zobmi, oči so se mu divje zaiskrile, odprl je usta, da bi izpregovoril, pa je samo zagrgral in zahropel... Razprostrl je roke, omahnil nazaj in zadel z glavo ob rob težke hrastove police.

Norbert je pa planil iz sobe in zakričal:— Pomagajte, pomagajte! Očeta sem umoril!

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

Tri lepe sestre.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

34 (Nadaljevanje)

Prime jo za roko, odgrne rokavico in pritisne na goli del roke spoštljiv poljub.

Dora se strese in kot v omedlevici zatisne oči. Nato pa se visoko vzravna, mu odtegne roko in se mu zaničljivo nasmeje.

— Vi ste domišljav, Florstedt! Zato pa ste umetnik in poleg tega tudi občudujem pri vas dar pesništva. Tudi vašo pravljico paznam — toda samo z drugačnim koncem. Vaša princesa prav nič ne čaka na rešitelja. Saj ima vse, kar hoče in se tako prav dobro počuti, kakor ima. Smeje se domišljavim ljudem ki sanjajo o stvareh, ki jih sploh ni.

Dora opazi, kako je Harald prebledel in zategnil ustnice.

Žalostno jo pogleda.

— Dora Bernhausen, so ljudje, ki so že spočetka določeni, da so skupaj — tudi če si v življenju niso prišli bližje, tudi če so v sovraštvu — kot midva! Samo ne veste, Dora, toda prav gotovo čutite in zato mislite, da me morate sovražiti. In mogli bi biti srečni, ako bi poslušali glas svojega srca. Da bi saj imeli pogum živeti! Tako pa je pri vas vse polovično in ste obžalovanja vredni! Dora, naju je usoda določila za skupaj — ura, kot je ta, ne pride več! Pred vaše noge položim svoje srce, svoje življenje!

— Torej: zahvalim se vam za vaše spremstvo, gospod Florstedt! Toda nočem, da se še nadalje trudite!

Uljudno prikloni glavo in gre od njega.

Kot omamljen gleda za njo. Ali je bil njen ponos v resnici najvišje v njenem življenju? Ali ni imela srca? Oh, in tako iskreno in gorečе jo je ljubil! Nebesa bi ji napravil na zemlji; za njo bi se boril!

Toda ne — njen brezmejni ponos in ošabnost sta ji prepovedala povedati to, kar je čutila. Rajši je še dalje živela v senci!

Šestnajsto poglavje.

Trije pari oči so jo s strahom gledali: kaj bo sedaj?

Sodnijski svetnik Belling je ravno odšel od Bernhausenovih dam, katerim je pojasnil razmere, ki so bile še bolj raztrgane, kot pa so pričakovali. Samo še majhen znesek je ostal za življenje. Vilo v mestu so morali prodati. Kako lahkomišljeno je grof razsipal premoženje svoje žene, je bilo strašno.

Zdaj je bil mrtev in se je ognil vsem skrbem in obveznostim. Štiri tedne ga že krije hladna zemlja.

Z vzdihom vstane Gizela in odpre okno. Dež je ponehal in nežen majev zrak je prihajal v sobo. V črni obleki je bila njena postava še večja, lepša in vitkejša.

Tiho ihtenje se razlega po sobi. Grofica si je svoje suhe, bledе roke pritisnila na obraz in je tiho jokala.

— Oh Gizela, samo zaradi tebe mi je hudo! Ana se bo poročila. Dora je preskrbljena — samo ti, Gizela —

— Mama, nehaj! Tudi jaz bom našla svojo pot! Vesela sem, da smo na našem Bernhausenu — medve.

— Ravno to me tako boli! Pri meni se ne smeš zakopati! Mlada si in lepa, ustvarjena za srečo —

— Za srečo? — Bolestno se ji stisnejo ustnice, izgubljen izraz ji stopi v oči.

Zgane se, ko v tem trenutku stopi Ana v sobo in pravi:

— O, saj ni vse tako hudo! Nikar si ne delajte skrbi. Ko bom enkrat poročena, vam ne bo ničesar manjkalo. Moj Fritz je že rekel, da nas boste vedno morale obiskovati.

— Kaj pa bo k temu rekla gospa Kiessling, ker ne boš niti dobila njemu primerne dote.

— Mora biti zadovoljna, kakor je zadovoljen Fritz — in to je vse! Prav nič vam ni treba preveč skrbeti!

— Toda, Ana, od milosti svaka vendar nočem biti odvisna — ali tega ne razumeš? Zdaj piši tvojemu Fritzu in mu izroči moj pozdrav. Medtem pa grem k Dori, ki me že pričakuje.

Gospa Hosemann je že nestrpno čakala na svojo sestro. Vsa vesela ji hiti nasproti, ko je Gizelina visoka postava hitrih korakov stopala po stopnicah. Pelje jo v svojo sobo, katere okno je bilo odprto in je nudilo lep razgled v park. Stene so bile prepredene z modro žido in so tvorile lepo ozadje za slike. Komercijalni svetnik je za sobo svoje žene izbral drago pohištvo, ki je bilo okrašeno z biserninimi vložki. Vsak kos je bila umetnina sama za sebe.

Miza za čaj je bila že pogrnjena. Dora je bila zelo bleda. Njene oči so imele temne kolobarje in poteze njenega obraza so bile resne.

— Danes ga ni doma in tako naju ne bo nikdo motil. Zato sem te tudi k sebi povabila.

Gizela ji pove, da je bil pri njih sodnijski svetnik.

— Glede Ane nimam nikakih skrbi. Samo to mi teži dušo, da ji ne moremo dati našemu stanu primerne dote, ne da bi mamo preveč obtežili. Sama bom že našla svojo pot. In mama bi, kadar ne bom več pri njej, mogla biti pri Ani, ali pa na Bernhausenu, ki nam je še po taki sreči ostal. In tudi ti ji boš včasih mogla delati tovaršijo. S tvojim avtomobilom to ni nikaka posebna daljava.

Dora nenadoma vstane in stopi k oknu. Svoje nežne roke pritisne na senci.

— Nehaj, Gizela, kajti žališ me.

— Toda Dora, potrebam življenja ni mogoče ubežati in se podlo skriti. Dovolj smo spoznali svet in smo postali majhni in smo veseli, da imamo še streho nad seboj. Četudi je priprost, je vendar naš Bernhausen prijazno pribežališče — in tebi tudi!

— Ne, — zakriči Dora, — ne! Bernhausen ni več naš! Da, Gizela, nikar me tako debelo ne glej. Do Bernhausena nimamo nikake pravice več, kajti sedaj je last gospoda komercijalnega svetnika Hosemanna, kateremu je papa že davno celo posestvo zastavil.

Z divjim krikom se prime Gizela za glavo. Tudi njen dom ji je bil izgubljen! Zdaj je bila popolnoma revna — popolnoma!

— Da, Gizela, zdaj ti bo tudi jasno, zakaj sem bila tako hladna proti očetu in zakaj sem tako mrzlo stala pred njegovim mrtvim telesom. Vem, da si se temu čudila, ker je ravno mene imel najrajši. Toda preveč je bilo, česar niti smrt ne more poravnati. Ako bi hotela govoriti —

— Zato pa sedaj povej! — Gizeli omahnejo roke in s solznimi očmi gleda sestro. — Pripravljena sem na vse.

— Da, boljše je, da veš vse. Toda mama in Ana ne smete o tem vedeti. Papa se ni nikdar pokazal in Hosemann je plačal njegove dolgove in izgube pri igranju — in cena in plačilo za to sem jaz! Gorje, če ne bi bila prostovoljno in brez slutnje sprejela snubitve bogatega moža — pri vsem tem sem ga morala uslišati, ker je bila v njegovih rokah usoda naše družine. — In ta usoda leži še v rokah dveh drugih —

— Za božjo voljo, bodi usmiljena, Dora, in govori! Ne zamolči mi ničesar!

— Sta dva moža, ki imata čast in sta poštena in njih se nam ni treba bati. Thielen in Bibra! Papa je pri igri goljufal in zaradi tega je prišlo do dvoboja.

— Moj Bog! — vzdihuje Gizela ter nasloni glavo na mizo. — Ernest — stoka in pekoče jo grize sramota.

— Da, naš oče je dobro skrbel za svoje hčere, — nadaljuje zaničljivo Dora. — Dobro, da je najmlajša vzela usodo v svoje roke. Medve — posebno pa ti — kaj je z nama? In ko bi baron Bibra ne poročil Viviane, ti ne bi mogla postati njegova žena. Krivda našega očeta je strogo stala med vama. Hosemann je očeta že davno zaslutil, da je pri igri goljufal, samo tega ni hotel nikomur povedati. Toda papa je moral napisati pismo, v katerem priznava svojo goljufijo. To pismo sem videla in brala, kajti Hosemann me je ž njim vedno poniževal, kadar se mu je poljubilo.

— Dora, strašno je to —

— Še daleč ne tako strašno kot to, kar moram jaz prenašati, — prekina Dora. — Saj ne veš, kaj pomeni živeti skupaj z možem, katerega sovražim.

— Dora, svarila sem te!

— O, ko bi se bila takrat ravnala po tvojih besedah! Toda mene je vleklo v življenje. Za mene niso bile revne, majhne razmere; da pa je senca, v kateri moram sedaj živeti, še večja, in bolj globoka — tega si nisem mislila. Do mozga me stresa mraz. Saj niti ne slutiš, koliko trpim. Služkinje me morajo zasledovati kot detektivi in tudi surovo postopa z menoj —

— Dora, potem pa ne moreš več tukaj ostati. — pravi Gizela ogorčena. — Niti en dan več! Pojdi z menoj — pojdi domov k materi.

(Dalje prihodnjič).

Ali imate Koledar za l. 1933

Za 50 centov dobite

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLANKI IZ ZEMLJEPISJA, ZGODOVINE IN NARAVOSLOVJA. — POLEG TEGA SPISOV DVEH NAŠIH PISATELJEV TROHE IN RUPNIKA; PESMI BUKOVINSKEGA IN OPIS NAŠEGA "SEVERNEGA ROMARJA" PLANINŠKA.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!

SVINČENO VZDUŠJE RIVIJERE

Sonce toplo obseva italijansko in francosko Rivijero. Toda obalna mesta, koder so se v tem času še pred tremi leti zbirali kralji in knezi, grofje in diplomati, pustolovci in milijonarji in najemali številne razkošne vile in hotelske palače v Nizzi, Cannesu in Monte Carlu pa še dalje v idiličnih prostorčkih med Mentone in St. Raphaelom, tu je danes vse nemo in mrtvo. Nizza, nekdaj "mesto milijonarjev", kakor se je ponosno imenovala, umira danes z vsemi svojimi trabanti od italianske meje pa do Toulona.

Vožnja po francoskem delu Cornicha, slovite avtomobilske ceste na Rivijeri, je pač žalostna, saj vodi skozi najlepša evropska kopališča, katera je danes strahovita kriza razdejala. Še ni dolgo tega, ko je vozilo iz Pariza dnevno 8 luksuznih vlakov le z vagoni prvega razreda v Cannes in Nizzo, kamor se je sleherno leto odpravljalo na stotisoče angleških bogatecev. Tem pa so se pridružili Američani, da bi svoje dopuste preživljali na žarkem soncu. Točno pred tremi leti je bilo tako.... Toda danes vozi le še en luksuzni vlak v Nizzo, "train bleu"; in le z drugorazrednimi vozovi. Če se pokaže danes kak Anglež na ulici Nizze, se meščani z neko tožnostjo spominjajo časov, ki so bili....

Leta 1929. so bili hoteli v Nizzi s svojimi 500 posteljami od začetka do konca sezone do zadnjega kota zasedeni. Obisk Riviere je nazadoval najmanj za 90 odstotkov. In še teh 90 odstotkov ljudi pusti 80 odstotkov manj denarja v deželi kot prej.

Kriza, padec funta in izostanek Američanov so uničili Rivijero. — Polovica vil, ki so pravljično zrle s podnožja Primorskih Alp na razgledno morsko gladino, strmijo danes votlo kot okostnjaki....

Nova kazina v Nizzi je zaprta. Dne 15. oktobra bi jo morali odpreti, pa je niso. Ni ljudi. Težka depresija leži nad vso Rivijero. Preteklo leto so še enkrat poskušali domačini — seveda z ogromnimi stroški — privabiti z novimi olepšavami goste. Seveda je bilo zaman. V brezupni onemoglosti čakajo prebivalci, kaj še pride. Podružnice pariških modnih trgovin, trgovin draguljev in bank so zaprte.

Monte Carlo je nekaka izjema. To mesto še ni obupalo, marveč je zgradilo za 600 milijonov Din poletno palačo za posamezne klube; cel del mesta se je moral tem gradbam umakniti. Razen tega so otvorili 24. decembra palačo športnega kluba, katero imenujejo najbolj "ekstravagantno sportno palačo na svetu."

Po vse to ni doslej pomagalo. — Eno posebnost pa je mesto Monte Carlo preteklo leto dožrelo: Noben gost se ni radi izgube pri kartanju ubil. — Monte Carlo potem takem ne pozna več samomorov.... Doba pustolovstva, požerušva, vnebovpijočega krvosestva gre h kraju. Doba razkošnih zabališč, ki so goltala milijone, doba neskončnega brezpravja in razrednih razlik gre k svojemu zatonu. Prihaja doba novega rodu.

ČUDNA REPATICA

"Univerzalni genij med repaticami" je bila po znanem astronomu Wilhelmu Mayerju repatica, ki se je pojavila v septembru leta 1882. na nebu. In to ime si je zaslužila po vsej pravici, kajti vse posamezne lastnosti, ki jih opažujejo drugačeo pri različnih repaticah, je pokazala ta repatica na enem samem objektu. Takoj po njenem odkritju je postala vidna prostemu očesu, in sicer v prav nenavadni meri. Čim bolj se je bližala soncu, tem svetlejša je postajala, tako da je bila vidna očem poleg žareče sončne oble v polnem dnevu. Kaj takšnega ne zmorejo niti najsvetlejše zvezde našega neba, luna in Venera pa le tedaj, če sta dovolj oddaljeni od sonca.

Svetloba kometa iz l. 1882. je bila sama na sebi torej izredna. Računi so kazali, da bo šla njegova pot natančno med zemljo in soncem. Toda v tistem hipu, ko je stopila pred sončno krožnino, je mahoma izginila in niti z najboljšim daljnogledom ni bilo videti nobenega sledu o tem potepuhu nebesnega sveda, dasi so natančno poznali točko, v kateri je stal pred soncem v določenem času. Velikost in gostota čudne repatice sta morali biti tedaj izredno majhni. Toda čim je izstopilo repatično jedro na drugi strani sonca, se je ponovno zasvetilo s svojo prvotno svetlobo. Istočasno pa se je iz njega razvil rep tako velikanskega obsega, da je prekosil celo razdaljo med soncem in zemljo!

A to še ni bilo vse. 9. oktobra l. 1382. sta opazila astronoma — Schmidt v Atenah in Hartwig ob južnem koncu Južne Amerike, da se razširja poleg repatice skrajno slabotna meglica, ki je brez dvoma pripadala repatici in se je bila od nje odločila. Naslednji dan je ta meglica hitela že pred repatico, čez nekoliko dni pa je izginila. Vse je kazalo, da se je repatica enostavno raztrgala na dva dela, po opazovanjih drugih znanstvenikov pa celo na več delov. Takšen dogodek v zgodovini repatic nikakor ni edinstven, saj so ga opazovali že l. 1846. pri pojavu kometa Biela. Tako je bil komet l. 1882. v resnici šolski primer za vse lastnosti in pojave, ki jih je mogoče opazovati pri repaticah.

MENIHOV IZUM

"Petit Parisien" poroča, da je izumil francoski menih brat Siro (prof. Francois Boissier) nov akumulator, ki pomeni pravo revolucijo za avtomobile, elektromotorje, letalstvo in radiotehniko. Električni akumulator je najvažnejši del vseh teh panog sodobne tehnike, ker bi stali brez njega vsi stroji. Toda akumulator ima tudi več nedostatkov: je težek, zavzema preveč prostora, vsebuje nevarne strupene kisline, se hitro pokvari in zahteva veliko pažnje. Novi akumulator nima nobene izmed teh napak, dasi je tudi sestavljen iz cinka in oglja. Ima pa še jod kot tretji sestavni del. Zato mu je izumitelj dal ime "Jodaka". Cink v obliki kovinskega praška nadomešča navadno svinčeno ploščo. Radi tega je postal akumulator izredno lahek. — Kljub temu, da je zelo močan, ne potrebuje dosti prostora. Ima obliko drobne cinkove cevke v velikosti male žepne električne svetilke, se zanesljivo neprodirno zapira in ne zahteva nobene pozornosti. Akumulator bi se lahko imenoval "suha baterija": tako ga je lahko napolniti ali izpraznit. Zadostuje za pogon velikega elektromotornega stroja. Izumitelj je francoski profesor na neki šoli v Chileu.

JALOVA DRAŽBA AVTOBUSA

V nekem okoliškem kraju Gradca je dolžan avtobusni podjetnik Rotwangel precejšnji zaostanek na davkih. Oblast je dala zaradi tega zarubiti njegovo vozilo ter sklenila, da ga bo prodala na javni dražbi. Na dan prodaje je prišlo na dražbo sicer nekaj ljudi, a niti eden kupec. Ko je začel izvršilni organ izklicevati ceno, se ni nihče oglasil z besedo, da kupi vozilo. Pač pa so ljudje protestirali proti metodi, ki se je poslužuje oblast proti avtobusnim podjetnikom s tem, da jim s prodajanjem vozil skuša odvzeti zadnjo možnost zaslužka in preživljanja, ki jo še imajo.

SMRTNA KOSA

— Marta Porenta v Rock Springs, Wyo. je pomotoma izpila solučijo luga, misleč, da je "epson salt" nakar je 16. t. m. umrla na posledicah sežganega grla in notranjih organov. Pred smrtjo je bila uposlena za natakarico v neki lakalni kavarni. Poleg starševzapušča dva brata in tri sestre.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

Na Hitrem Ekspresnem Parniku

PARIS

10. FEBRUARJA

4. Marca — 24. Marca

LAFAYETTE

28. Januarja — 18. Marca

CHAMPLAIN

18. Februarja — 11. Marca

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščene agente

French Line

19 STATE STREET. NEW YORK

SHIPPING NEWS

28. januarja:
Lafayette v Havre

31. januarja:
Europa v Bremen

1. februarja:
Albert Ballin v Cherbourg

3. februarja:
Aquitania v Cherbourg

4. februarja:
Conte di Savoia v Genoa

8. februarja:
Leviathan v Cherbourg
Hamburg v Cherbourg

10 februarja:
Paris v Havre

15. februarja:
Berengaria v Cherbourg

16. februarja:
Deutschland v Cherbourg

17. februarja:
Europa v Bremen

18. februarja:
Champlain v Havre
Rex v Genoa

22. februarja:
Bremen v Bremen

25. februarja
Conte di Savoia v Genoa
Majestic v Cherbourg

1. marca:
Aquitania v Cherbourg
President Roosevelt v Havre
Albert Ballin v Hamburg

4. marca:
Paris v Havre
Saturnia v Trst
Veendam v Boulogne

8. marca:
Leviathan v Cherbourg
Hamburg v Hamburg

9. marca:
Dresden v Bremen

10. marca:
Olympic v Cherbourg

11. marca:
Champlain v Havre
Rex v Genoa

14. marca:
Bremen v Bremen

15. marca:
Deutschland v Hamburg

17. marca:
Aquitania v Cherbourg

18. marca:
Lafayette v Havre
Conte di Savoia v Genoa

22. marca:
Europa v Bremen
Manhattan v Havre
New York v Hamburg

24. marca:
Paris v Havre
Majestic v Cherbourg

25. marca:
Augustus v Genoa

29. marca:
Albert Ballin v Hamburg

30. marca:
Bremen v Bremen

31. marca:
Olympic v Cherbourg

1. aprila:
Rex v Genoa
Champlain v Havre
Volendam v Boulogne

5. aprila:
Aquitania v Cherbourg
Hamburg v Hamburg

7. aprila:
Europa v Bremen

8. aprila:
Ile de France v Havre
Conte di Savoia v Genoa

12. aprila:
Deutschland v Hamburg

14. aprila:
Statendam v Boulogne
Saturnia v Trst

15. aprila:
Paris v Havre
Bremen v Bremen

18. aprila:
Majestic v Cherbourg

19. aprila:
Manhattan v Havre
New York v Hamburg

21. aprila:
Olympic v Cherbourg
Mauretania v Cherbourg

22. aprila:
Champlain v Havre
Roma v Genoa

25. aprila:
Leviathan v Cherbourg
Europa v Bremen

26. aprila:
Berengaria v Cherbourg
Albert Ballin v Hamburg
Veendam v Boulogne

29. aprila:
Ile de France v Havre
Augustus v Genoa

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

$2.—

Naročite za pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18th Street
New York City